

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԲՈՍԱՇՐՋԱՑԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 17.12.2003

- [Գլուխ 1. Ընդհանուր դրույթներ](#)
- [Գլուխ 2. Զբոսաշրջության բնագավառում պետական քաղաքականությունը](#)
- [Գլուխ 3. Ծառայությունների կազմակերպումը և տրամադրումը](#)
- [Գլուխ 4. Զբոսաշրջիկների օրինական շահերը, զբոսաշրջիկի իրավունքներն ու պարտականությունները](#)
- [Գլուխ 5. Զբոսաշրջիկի անվտանգությունը](#)
- [Գլուխ 6. Պատասխանատվությունը սույն օրենքը խախտելու համար](#)
- [Գլուխ 7. Եզրափակիչ և անցումային դրույթներ](#)

ԳԼՈՒԽ 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՑԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության զբոսաշրջության բնագավառին առնչվող հարաբերությունները և զբոսաշրջային գործունեության բնագավառում ծագող այն հարաբերությունները, որոնք ի հայտ են գալիս քաղաքացիների հանգստի, շրջագայության, ազատ տեղաշարժման իրավունքների իրականացման գործընթացում:

Հոդված 2. Օրենքի հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

զբոսաշրջություն՝ ճանաչողական, հանգստի, առողջապարական, մարզական, կրոնական, ազգականներին այցելության, մասնագիտական, գործնական և այլ նպատակներով բնակության մշտական վայրից (երկրից) այլ վայր (երկիր) առավելագույնը մինչև երեք տարի անընդմեջ ժամկետով ճանապարհորդություն իրականացնող քաղաքացիների գործունեություն.

այցելու՝ իր մշտական բնակության վայրից (երկրից) այլ վայր (երկիր) առավելագույնը մինչև երեք տարի ժամկետով ճանապարհորդություն իրականացնող քաղաքացի, որի ճանապարհորդության հիմնական նպատակը ժամանման վայրում (երկրում) վճարովի աշխատանքային գործունեությունը չէ, և որը ժամանման վայրում (երկրում) չի վարձատրվում իր հիմնական աշխատանքային գործունեության դիմաց.

զբոսաշրջիկ՝ այցելու, որը ճանապարհորդություն իրականացնելիս ժամանման վայրում (երկրում) անցկացնում է առնվազն մեկ գիշերակաց.

ներքին զբոսաշրջություն՝ որեւէ երկրում բնակվող քաղաքացիների ճանապարհորդությունն իրենց երկրի սահմաններում.

արտագնա զբոսաշրջություն՝ որեւէ երկրում բնակվող քաղաքացիների ճանապարհորդությունը մեկ այլ երկիր.

ներգնա զբոսաշրջություն՝ քաղաքացիների ճանապարհորդությունը որեւէ երկիր, որը նրանց բնակության վայրը չէ.

զբոսաշրջային գործունեություն՝ իրավաբանական անձանց, անհատ ձեռնարկատերերի կողմից զբոսաշրջային ծառայություններ մատուցելու գործունեություն.

զբոսաշրջային ծառայություններ՝ զբոսաշրջիկներին մատուցվող և նրանց պահանջմունքների բավարարմանն ուղղված տեղաբաշխման, հյուրանոցային, տեղափոխման, էքսկուրսային, սննդի կազմակերպման և մատուցման,

մշակութային, մարզական բնույթի միջոցառումների, հանգստի, զվարճանքի կազմակերպման եւ այլ ծառայություններ.

զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտ՝ զբոսաշրջային օպերատոր եւ զբոսաշրջային գործակալ.

զբոսաշրջային օպերատոր՝ իրավաբանական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր, որն իրականացնում է զբոսաշրջային արդյունքի ձեւավորման, խթանման եւ իրացման գործունեություն, ինչի արդյունքում տրամադրում է զբոսաշրջային փաթեթ.

զբոսաշրջային գործակալ՝ իրավաբանական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր, որն իրականացնում է զբոսաշրջային արդյունքի խթանման եւ իրացման գործունեություն, ինչի արդյունքում տրամադրում է զբոսաշրջային փաթեթ.

զբոսաշրջային արդյունք՝ զբոսաշրջային ծառայությունների ամբողջական համալիր.

զբոսաշրջային միջոցառում՝ զբոսաշրջային արդյունք, որը բաղկացած է մեկ ծրագրում համակցված առնվազն երկու զբոսաշրջային ծառայությունից, տրամադրվում է միասնական սակագնով եւ մատուցվում է առնվազն 24 ժամից ոչ պակաս ժամանակահատվածում կամ ընդգրկում է առնվազն մեկ գիշերակաց.

տուր՝ զբոսաշրջային միջոցառում, որ նախատեսում է զբոսաշրջիկների կացության վայրի փոփոխություն.

զբոսաշրջային փաթեթ՝ զբոսաշրջային ծառայությունների համալիր, որն ընդգրկում է ծառայությունների մատուցման առնվազն երկու գործառույթ՝ կապված տրանսպորտային (եւ դրա հետ առնչվող), հյուրանոցային (եւ դրա հետ առնչվող) ծառայությունների հետ, ինչպես նաեւ այն ծառայությունների հետ, որոնք կապված չեն տրանսպորտային եւ հյուրանոցային ծառայությունների հետ եւ զբոսաշրջային արդյունքի էական մասն են կազմում: Զբոսաշրջային փաթեթով մատուցված ծառայության տեւողությունը պետք է գերազանցի 24 ժամը կամ ներառի առնվազն մեկ գիշերակաց.

զբոսաշրջային խումբ՝ զբոսաշրջիկներից բաղկացած խումբ, որի անդամները ճանապարհորդում են միասին, նույն երթուղով եւ նույն սպասարկման պայմաններով.

զբոսաշրջային խմբի ղեկավար՝ զբոսաշրջիկներին ուղեկցող, զբոսաշրջային ծառայությունների պայմանագրի պայմանների կատարումն ապահովող անձ, որը զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտի ներկայացուցիչն է եւ հանդես է գալիս նրա անունից.

զբոսավար՝ զբոսաշրջիկներին զբոսաշրջային ծառայությունների մատուցման մասին պայմանագրի սահմաններում էքսկուրսային տեղեկատվական, կազմակերպչական ծառայություն եւ մասնագիտական օգնություն մատուցող անձ.

ուղեկցորդ՝ զբոսաշրջիկներին զբոսաշրջային ծառայությունների մատուցման մասին պայմանագրի սահմաններում կազմակերպչական ծառայություն եւ մասնագիտական օգնություն մատուցող անձ.

զբոսաշրջային տարածաշրջան եւ (կամ) կենտրոն՝ առաջնահերթ զարգացման ենթակա բնական, սոցիալ-մշակութային եւ առողջարանային ռեսուրսների կենտրոնացմամբ զբոսաշրջության համար կարեւոր նշանակություն ունեցող տարածք, որի սահմանները եւ կարգավիճակը որոշում ու հայտարարում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը.

զբոսաշրջային ռեսուրսներ՝ զբոսաշրջիկների մտավոր, նյութական, ֆիզիկական եւ այլ պահանջմունքների բավարարմանն ուղղված պատմամշակութային, կրոնական բնույթի, բնական, մարդկային, սոցիալ-տնտեսական եւ այլ ռեսուրսներ.

զբոսաշրջային երթուղի՝ զբոսաշրջային ծառայությունների համալիրով (ամրագրում, տեղավորում, կերակրում, հանգստի կազմակերպում, տրանսպորտ, էքսկուրսիա եւ այլն) ապահովված, որոշակի երթուղով եւ կոնկրետ ժամկետներով զբոսաշրջային ճանապարհորդություն (ուղեւորություն).

զբոսաշրջային օբյեկտ՝ զբոսաշրջային հետաքրքրություն ներկայացնող պատմական, մշակութային, բնական գրավչության օբյեկտ.

քաղաքացի՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի, օտարերկրյա պետությունների քաղաքացի, քաղաքացիություն չունեցող անձ:

Հոդված 3. Զբոսաշրջային գործունեության իրավական կարգավորումը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում զբոսաշրջային գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով, սույն օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքներով եւ իրավական ակտերով:
2. Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սույն օրենքում, ապա կիրառվում են Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

ԳԼՈՒԽ 2.

ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱԾՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 4. Զբոսաշրջության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնական սկզբունքները

Զբոսաշրջության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնական սկզբունքներն են՝

- 1) ճանաչել զբոսաշրջությունը՝ որպես տնտեսության գերակա ճյուղ.
- 2) աջակցել զբոսաշրջային գործունեությանը եւ դրա առաջնային ուղղությունների զարգացման համար ստեղծել բարենպաստ իրավական, տնտեսական եւ կառուցվածքային պայմաններ.
- 3) սահմանել զբոսաշրջության զարգացման գերակա ուղղությունները.
- 4) իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության՝ որպես զբոսաշրջության համար բարենպաստ երկրի նկարագրի ձեւավորումը.
- 5) ստեղծել պայմաններ զբոսաշրջիկների, զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտների օրինական շահերի եւ իրավունքների պաշտպանությունն իրականացնելու համար.
- 6) իրականացնել զբոսաշրջության բնագավառում միջազգային համագործակցության զարգացման ապահովումը.
- 7) աջակցել զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտների կողմից օրենքով սահմանված կարգով ստեղծված հասարակական միավորումներին:

Հոդված 5. Զբոսաշրջության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնական նպատակները, գերակա ուղղությունները եւ միջոցները

1. Զբոսաշրջության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնական նպատակներն են՝
 - 1) քաղաքացիների զբոսաշրջության ընթացքում ծագած իրավունքների ապահովումը.
 - 2) զբոսաշրջային այնպիսի համակարգի ստեղծումը, որը բավարարում է ճանապարհորդություն իրականացնող քաղաքացիների պահանջմունքները, նպաստում է նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, պետության եւ նրա քաղաքացիների եկամուտների ավելացմանը, միջազգային կապերի զարգացմանը, զբոսաշրջային գրավչություն ունեցող ռեսուրսների եւ շրջակա միջավայրի պահպանմանը, պատմամշակութային ժառանգության եւ բնության ռացիոնալ օգտագործմանը.
 - 3) Հայաստանում առաջնային զարգացման ենթակա բնական, սոցիալ-մշակութային եւ առողջարանային ռեսուրսներով հարուստ զբոսաշրջային տարածաշրջանների եւ (կամ) կենտրոնների զարգացման ապահովումը:
2. Զբոսաշրջության ոլորտում պետական քաղաքականության գերակա ուղղություններն են ներգնա եւ ներքին զբոսաշրջության զարգացումն ու աջակցումը:
3. Զբոսաշրջության ոլորտում պետական քաղաքականությունն իրականացվում է՝
 - 1) զբոսաշրջիկների իրավունքների եւ օրինական շահերի պաշտպանության, ինչպես նաեւ նրանց անվտանգությունն ապահովելու միջոցառումների իրականացման,
 - 2) զբոսաշրջային համակարգում լիցենզավորման, որակի համակարգի ներդրման, ստանդարտացման,

- 3) զբոսաշրջության զարգացման նպատակով Հայաստանի Հանրապետություն մուտքի եւ ելքի կանոնների սահմանման,
- 4) ձեւավորված զբոսաշրջային արդյունքը ներքին եւ արտաքին զբոսաշրջային շուկաներում ներկայացնելու գործին աջակցման,
- 5) զբոսաշրջության բնագավառում պետական նպատակային ծրագրերի մշակման եւ իրականացման նպատակով ֆինանսավորման,
- 6) զբոսաշրջային համակարգում ներդրումային բարենպաստ միջավայրի ձեւավորման,
- 7) զբոսաշրջային համակարգի կադրային ապահովման,
- 8) հարկային եւ մաքսային քաղաքականության,
- 9) զբոսաշրջային համակարգի գիտական հետազոտությունների զարգացման,
- 10) միջազգային զբոսաշրջային միջոցառումներին հայրենական զբոսաշրջային համակարգի տնտեսավարող սուբյեկտների եւ զբոսաշրջիկների մասնակցության աջակցման եւ համապատասխան ներկայացուցչական ենթակառուցվածքների ձեւավորման,
- 11) միջազգային զբոսաշրջության եւ դրան հարակից ոլորտների վերաբերյալ տեղեկատվության ստացման ու հրապարակման, ինչպես նաեւ խորհրդատվության տրամադրման եւ այլ միջոցներով:

Հոդված 6. Զբոսաշրջության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության իրավասությունը

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝

- 1) մշակում եւ իրականացնում է զբոսաշրջության, դրա նյութատեխնիկական բազայի զարգացման ծրագրերն ու ուղղությունները.
- 2) սահմանում է հյուրանոցային ծառայությունների մատուցման կարգն ու պայմանները.
- 3) սահմանում է հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների որակավորման կարգերն ու որակավորման ընթացակարգը.
- 4) սահմանում է զբոսաշրջային տարածաշրջաններ, կենտրոններ եւ երթուղիներ, որոշում է ընդգրկել դրանք Հայաստանի Հանրապետության տարաբնակեցման եւ տարածքային զարգացման ծրագրերում.
- 5) իր իրավասության սահմաններում կնքում է զբոսաշրջության բնագավառում միջազգային պայմանագրեր.
- 6) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 7. Զբոսաշրջության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմնի իրավասությունը

1. Զբոսաշրջության ոլորտի պետական կարգավորումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմինը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին), որի լիազորությունները զբոսաշրջության ոլորտում սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:
2. Լիազոր մարմինը սույն օրենքով վերապահված իրավասության սահմաններում՝
 - 1) մշակում եւ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առաջարկություններ է ներկայացնում զբոսաշրջության, դրա նյութատեխնիկական եւ սոցիալական բազայի զարգացման հեռանկարների եւ ուղղությունների վերաբերյալ.
 - 2) համագործակցում է նախարարությունների, տարածքային կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտների հետ՝ Հայաստանի Հանրապետությունում զբոսաշրջիկների ընդունման, սպասարկման, զբոսաշրջային ուղեւորությունների կազմակերպման, տեղեկատվական բազայի ձեւավորման, զարգացման ծրագրերի մշակման եւ մարքեթինգի իրականացման ուղղություններում, վարում է զբոսաշրջության ոլորտի վարչական վիճակագրությունը.

- 3) նպաստում է զբոսաշրջային գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվական, գովազդային եւ հրատարակչական գործունեության կազմակերպմանն ու իրականացմանը.
- 4) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը առաջարկություններ է ներկայացնում զբոսաշրջային տարածաշրջաններ, կենտրոններ, երթուղիներ եւ օբյեկտներ սահմանելու եւ դրանք Հայաստանի Հանրապետության տարաբնակեցման եւ տարածքային զարգացման ծրագրերում ներառելու վերաբերյալ.
- 5) իրականացնում է զբոսաշրջային բնագավառում օրենքով նախատեսված գործունեության տեսակների լիցենզավորումը, լիցենզավորման պայմանների կատարման հսկողությունը.
- 6) որոշում է ընդունում օրենքի պահանջների խախտման համար տնտեսավարող սուբյեկտների նկատմամբ պատասխանատվության միջոցներ կիրառելու մասին.
- 7) տրամադրում է փոփոխում է հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտի որակավորման կարգը, մերժում է որակավորման կարգ ստանալու համար ներկայացված հայտը, զրկում է որակավորման կարգից, հսկողություն է իրականացնում որակավորման պայմանների նկատմամբ.
- 8) աջակցում է զբոսաշրջության ոլորտում ազգային եւ օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման համար բարենպաստ միջավայրի ձեւավորմանը.
- 9) տեղական ինքնակառավարման մարմիններին առաջարկություններ է ներկայացնում դրանց տարածքում գտնվող զբոսաշրջային տարածաշրջանների, կենտրոնների եւ օբյեկտների վերանորոգման, բարեկարգման եւ պատշաճ վիճակում պահպանման վերաբերյալ.
- 10) աջակցում է զբոսաշրջության բնագավառում կադրերի պատրաստմանը, վերապատրաստմանը եւ նրանց որակավորման բարձրացմանը, զբոսաշրջության բնագավառում գիտահետազոտական աշխատանքների իրականացմանը.
- 11) այլ երկրների համապատասխան մարմինների եւ միջազգային զբոսաշրջային կազմակերպությունների հետ հարաբերություններում ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետությունը, մասնակցում է զբոսաշրջության ոլորտին առնչվող միջազգային պայմանագրերի կնքմանը.
- 12) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԵՎ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

Հոդված 8. Հյուրանոցային ծառայությունները

1. Հյուրանոցային ծառայություններն են տեղաբաշխման, գիշերակացի, սննդի կազմակերպման եւ մատուցման, ինչպես նաեւ կեցության հետ կապված այլ վճարովի ծառայություններ: Նվազագույն հյուրանոցային ծառայություններն են հետեւյալ ամենօրյա ծառայությունները. անկողնու հարդարում, հաճախորդներին տրամադրված կացարանի եւ սանհանգույցի մաքրում:
2. Հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտներն են հյուրանոցները, մոթելները, հյուրանոցատիպ հանգրվանները, առողջարանները, հանգստյան եւ մասնագիտացված ճամբարները կամ տները, պանսիոնները, զբոսաշրջային, մանկապատանեկան եւ ճամբարային բնակատեղիները (համալիրները), զբոսաշրջային տները:

Հոդված 9. Հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտները

1. Հյուրանոցները հյուրանոցային տնտեսության այն օբյեկտներն են, որտեղ մատուցվում են հյուրանոցային ծառայություններ մեկ կամ մի քանի շինություններում, որոնք ունեն առնվազն 10 սենյակ, որոնցից առնվազն 5-ը՝ մեկ կամ երկտեղանոց համարներով:
2. Մոթելները հյուրանոցային տնտեսության այն օբյեկտներն են, որոնք գտնվում են ճանապարհների հարեւանությամբ, որտեղ մատուցվում են հյուրանոցային ծառայություններ մեկ կամ մի քանի շինություններում,